МОТИВИ
към проект на Закон за изменение и допълнение на
Закона за електронното управление

1. Причини, които налагат приемането на акта:

Първата група промени в Закона за електронното управление (ЗЕУ), предложени с проекта на акт, касаят създаването на нормативна основа административните органи да могат да делегират свои задължения, произтичащи от закона, на определени от тях длъжностни лица.

Министърът на електронното управление има нормативно уредени правомощия за осъществяване на контролна дейност в различни нормативни актове – ЗЕУ, Закона за киберсигурност (ЗКС), Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ), Закона за достъп до пространствени данни (ЗДПД). В категорията на проверявани лица попадат централните административни органи на изпълнителната власт, общините, лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги. Основна цел на извършваните проверки е да бъдат дисциплинирани подлежащите на контрол субекти за изпълнение на регламентираните им в посочените нормативни актове правомощия.

При осъществяването на процеса по контрол за спазване на приложимото законодателство от страна на определените от министъра на електронното управление лица е необходимо за всеки конкретен случай, при точно съобразяване с обхвата на проверката, да се определи кръгът на административнонаказателно отговорните лица. В определени случаи законът изрично вменява отговорност на определени служители, като дава възможност административният орган да им възлага определени правомощия – напр. чл. 7г, ал. 4 от ЗЕУ и чл. 7д, ал. 3 от ЗЕУ. В други случаи административнонаказателните разпоредби боравят с термина „длъжностно лице“, като легална дефиниция на понятието е дадена в чл. 93, т. 1 от Наказателния кодекс. При установяване на административно нарушение във всеки конкретен случай административнонаказателно отговорните лица следва да бъдат недвусмислено установени чрез събраните в хода на проверката доказателства. При съставяне на акта за установяване на административно нарушение събраните доказателства трябва по обективен начин да послужат за индивидуализиране на извършителя, деянието, датата на извършване, обстоятелствата, при които е извършено нарушението. Разпоредбите на чл. 63, ал. 1 и ал. 2 от ЗЕУ уреждат възможност за налагане на административно наказание както в случаите на извършителство, така и в хипотезата на допустителство. В тази връзка, установеният като нарушител (конкретното длъжностно лице) би осъществил състава на административното нарушение в качеството му на извършител, а административният орган би могъл да бъде отговорен за нарушението като допустител в зависимост от събраните доказателства.

В преобладаващия брой разпоредби на ЗЕУ, уреждащи състав на конкретно административно нарушение, обаче не е регламентирана възможност съответният отговорен субект (в случая административен орган) да делегира възложените му правомощия на определено длъжностно лице от съответната подпомагаща го администрация. В тези случаи на практика единствената възможност за

административнонаказващия орган (в случая министърът на електронното управление) е да накаже съответния административен орган поради обстоятелството, че е допуснал извършването на съответното административно нарушение.

На следващо място е важно да се посочи, че административните органи – субекти на административнонаказателна отговорност по ЗЕУ, ЗКС, ЗДОИ и ЗДПД, заемат изборни длъжности. Това до голяма степен препятства реализирането на основната функция на административнонаказателната отговорност – превантивната. В случаите на наказване на административния орган в хипотезата на допустителство от една страна е възможно същият вече да не заема съответната длъжност, но да е допуснал извършването на нарушението докато я е заемал. От друга страна, на практика дори и да му бъде наложена съответната санкция отговорността остава лично за него, без да е налице възможност наложеното наказание да окаже дисциплиниращ ефект върху конкретните служители в администрацията, които следва да подпомагат административния орган при осъществяване на неговите правомощия.

Втората група промени в действащото законодателство, предложени с проекта на акт, касаят създаването на нормативна възможност за делегиране на конкретни правомощия на министъра на електронното управление на определени от него длъжностни лица.

Министърът на електронното управление провежда държавната политика в множество и различни области на компетентност, уредени в отделни нормативни актове. Съгласно чл. 7в, ал. 1 от ЗЕУ министърът на електронното управление провежда държавната политика в областта на електронното управление и в областта на информационното общество и информационните технологии във взаимодействие с другите органи на изпълнителната власт. Алинея 2 на същата разпоредба дефинира политиките, които са част от електронното управление – информационните технологии и информационното общество, електронните удостоверителни услуги, електронната идентификация, инфраструктурата за пространствена информация, информацията от обществения сектор в машинночетим отворен формат, политиките, свързани със създаване, съхранение, управление и споделяне на данни. Съгласно чл. 12, т. 1 от ЗКС министърът на електронното управление провежда държавната политика в областта на мрежовата и информационната сигурност. Член 19, ал. 1 от ЗДПД регламентира правомощия на министъра за осъществяване на държавната политика в областта на инфраструктурата за пространствена информация. Наред с тези основни нормативни актове, министърът на електронното управление има отговорности и правомощия, уредени и в редица други закони – Изборния кодекс, Закона за електронните съобщения (напр., чл. 17, ал. 1, чл. 303, ал. 1), Закона за съдебната власт (чл. 306б, ал. 5 и 6 и чл. 306е), Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление (чл. 53а, ал. 3, 4 и 8), Закона за противодействие на тероризма (чл. 41, ал. 3) и други.

С оглед на множеството и разнородни по своя характер правомощия на министъра на електронното управление е констатирана необходимост от оптимизация на процесите, свързани с тяхното изпълнение. Съгласно разпоредбите на Устройствения правилник на Министерството на електронното управление двама заместник-министри подпомагат министъра при изпълнение на правомощията му в осъществяването на политическата програма на правителството, при разработването на проекти на нормативни актове и при изпълнението на неговите правомощия (чл. 4, ал. 1 във връзка с чл. 17). Заместник-министрите притежават висока експертиза в определена област на компетентност. Съгласно

чл. 34 от Закона за администрацията при осъществяване на своите правомощия министърът се подпомага от администрация. Именно на тази администрация е възложено на практика изпълнението на цялата оперативна дейност, регламентирана като компетентност на министъра като централен орган на изпълнителната власт.

Възможността за делегиране на административни правомощия се характеризира с няколко принципни ограничения: никой не може да делегира правомощия, които не притежава; органът, на когото са делегирани правомощия, не може да ги предоставя другиму; не могат да бъдат делегирани правомощия, които законът определя като изрична компетентност на съответния орган. Делегация на правомощия е допустима само тогава, когато е предвидена в закона. Поради това е необходима нормативна промяна и създаването на изричен текст, регламентиращ възможност за делегиране на правомощия.

2. Цели, които се поставят:

- Отговорността за изпълнение на нормативно уредените в ЗЕУ задължения да се носи от конкретния извършител на нарушението, а не от административния орган, който в преобладаващата част от случаите няма и фактическата възможност за упражняване на контрол върху служителите за изпълнение на всички техни задължения, а отговаря при тяхното неизпълнение като допустител за извършване на съответното нарушение.
- Оптимизация на процесите и повишаване на бързината и ефикасността при изпълнение на правомощията на министъра на електронното управление, като той бъде освободен от изпълнението на текущи задачи и такива от чисто оперативен характер.

3. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

Предлаганият проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за електронното управление не води до въздействие върху държавния бюджет.

За приемането на проекта на акт не са необходими допълнителни разходи/трансфери и други плащания.

За прилагането на проекта на закон няма да бъдат необходими допълнителни финансови средства по бюджета на Министерството на електронното управление и изпълнението му ще бъде осигурено в рамките на утвърдените средства по бюджета на министерството за съответната година.

4. Очаквани резултати от прилагането на акта, включително и финансовите, ако има такива:

Създаване на нормативната основа административните органи да могат да делегират свои задължения, произтичащи от ЗЕУ, на определени от тях длъжностни лица.

Създаване на оптимални условия за решаване на най-важните стратегически и дългосрочни задачи от управленски характер от министъра на електронното управление, като той се съсредоточи върху ключовите му функции във връзка с провеждане на държавната политика в областите му на компетентност и бъде освободен от нетипични за политическа фигура дейности.

От прилагането на проекта на акт не се очакват финансови резултати.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

Разглежданата материя не попада в изключителната или споделената компетентност на Европейския съюз (чл. 3 и чл. 4 от Договора за функционирането на Европейския съюз) и съответно е предмет на национална уредба в отделните държави членки на ЕС. С оглед на това, с проекта на акт не се въвеждат разпоредби от европейското законодателство, поради което не следва да се изготвя анализ за съответствие с него и не е приложена таблица за съответствие с европейското право.

Проектът на нормативен акт е публикуван на интернет страницата на Министерството на електронното управление и на Портала за обществени консултации към Министерския съвет, съгласно изискванията на чл. 26 от Закона за нормативните актове (ЗНА). На основание чл. 26, ал. 4, изр. първо от ЗНА, срокът за провеждане на обществени консултации по проекта е 30 дни.